

Slovenski list

Izhaja vsak ponedeljek zjutraj

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050, interurban 2050
Rokopisi se ne vračajo

Posamezna št. 1 Din, mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. Celoletna naročnina 50 Din, polletna 25 Din, četrletna 13 Din. Inserati po dogovoru

Uprava: Miklošičeva c. 5 (paviljon)
Poštni ček. račun, Ljubljana 15.179
Telefon šte. 3030

Churchil proti MacDonaldu

Bivši angl. finančni minister proti vzhodni politiki delavske stranke

London, 22. sept. (Tel. »Slov. listu«.) Bivši angleški finančni minister Churchill piše v uvodnem članku v »Sunday Times« o krizi v Palestini in dokazuje, da so tamošnji nemiri posledica nesrečne nove angleške politike delavske stranke v Egiptu. Odpust visokega komisarja lorda Lloydja in objava predlogov za novo angleško-egiptovsko pogodbo, ki predvideva tudi umaknitev angleških čet iz Kaire in Aleksandrije, so smatrali nezadovoljni Arabci za signal, da je sedaj prišla

njihova ura, da udarijo. Dogodki v Palestini so samo poskušnja onega, kar se bo v večjem obsegu ponovilo v vsej nilski dolini in kar se bo brez dvoma zgodilo, če bo ponehal vodilni in pomirljivi vpliv angleške oblasti v Indiji. Churchill na koncu še izjavlja, da so si Arabci izbrali slab čas, ker je Macdonaldova vlada v palestinskem vprašanju izredno močna.

Delavska stranka je kot stranka in iz lastne volje pripravljena izpolniti Balfourjevo obljubo, da izpolnjuje židovsko željo po

palestinski domačiji. S tem, da je bila imenovana preiskovalna komisija, so se že uvedli tozadevni potrebni koraki, velika večina liberalcev in konservativcev v poslanski zbornici pa podpira delavsko stranko v tem oziru. Zato je dovolj vzroka smatrati, da se bo v Palestini izvedla mirna in čvrsta politika ter da se bodo obljube, ki jih je prevzela Anglija, nasproti Zidom in Arabcem kolikor mogoče izpolnile zvesto.

Bolgarska javnost proti makedonstvujuščin

Umor Boždarova povzročil protest proti atentatom makedonstvujuščih - Pogreb Boždarova.

Caribrod, 22. sept. AA. Potniki, ki prihajajo iz Sofije, pripovedujejo o neverjetnem razburjenju, ki vlada v Sofiji in ostalih bolgarskih mestih zaradi umora prof. Baždarova in njegovega spremljevalca. Preiskava ni rodila doslej nobenega rezultata. Aretirani dokazujejo svojo nedolžnost in policija je sprejela njihov alibi. Ranjeni Kocelj pa še nadalje vztraja pri svoji trditvi, da je v aretiranih spoznal atentatorje. Razburjenje je tem večje, ker je bil umorjen Baždarov eden najuglednejših Makedoncev. Sedaj vlada povsod strah, da bo prišlo do novega medsebojnega obračunavanja med sptima skupinama makedonstvujuščih, med katerima so se odnošaji posebno poosttrili.

Varna, Sofija in vsa ostala mesta so preplavljena s proglašji, ki vsebujejo obtožbe in

proteste, a tisk objavlja zelo ostre članke proti takim metodam obračunavanja, vendar pa se pri vsem tem čuti neka velika vznemirjenost, ker nihče v listih ne predlaga ničesar konkretnega, nego se od vseh strani samo apelira na to, naj se spori ne bi nadaljevali, naglašajoč, da so ti spori glavni vzrok porazov od l. 1912. do 1918. Listi objavljajo tudi zadnje pismo umorjenega Baždarova, ki ga je pisal pred smrtjo, zavedajoč se, da bo umorjen. V tem pismu obtožuje predsednika makedonske organizacije Staniševa, in predsednika parlamentarne skupine makedonstvujuščih Karandževa, da mu pripravljata smrt.

List »Vardar« ugotavlja, da makedonsko vprašanje nazaduje v inozemstvu, ker ga izkoriščajo razne koterije v svoje strankarske svr-

he. S tem je vsa akcija v inozemstvu izgubila svoj smisel. List nato obsoja novice in njihove protektorje.

Včeraj je bil na svečan način izvršen obred nad truplom Baždarova in njegovega spremljevalca. Obe trupli so nato položili v pločevinaste krste in s tovrstnim vlakom z močnim policijskim spremstvom prepeljali v Sofijo. Krsto je spremljalo tudi več pokojnikovih prijateljev in pristašev iz Varne, med njimi tudi znani Protogerovist Todor Aleksandrov. Trupli sta dospeli danes ob 13 v Sofijo, kjer je bilo popoldne ob 16 izvršeno svečano opelo v cerkvi sv. Spasa. Ministrstvo notranjih del je odredilo obsežne varnostne mere, da prepreči vsak nered in morebitno prelivanje krvi.

Heimwehr pridobiva

Dunaški svet kršč. socialne stranke proti naprednemu boju soc. demokratov in za Heimwehr

Dunaj, 22. sept. (Tel. »Sl. L.«) Dunajski svet krščanske socialne stranke je imel včeraj zvečer pod predsedstvom poslanca Partika polnoštevilno obiskano sejo. Poslanec Kunschak je podal poročilo o političnem položaju in o parlamentarnih vprašanjih, ki so s tem v zvezi. Shod je njegovo poročilo burno odobraval.

Soglasno je bil sprejet sklep, ki se glasi: Dunajski svet krščanske socialne stranke zahteva, da se revizija ustave, ki jo krščanska

socialna stranka že dolgo predlaga, izvrši sedaj nemudoma. Pri tem je treba gledati predvsem na to, da se bodo v bodoče interesi splošnosti varovali z večjim poudarkom ter da se odvrne nevarnost, ki preti zaradi brezmojnega zlorabljanja parlamentarizma. Fronta proti avstrijski socialni demokraciji, ki je mnogo bolj, kakor sorodne stranke v drugih državah, sprejela razredni boj za svoj princip in s svojo prevzetnostjo spravila demokracijo in parlamentarni sistem v slab glas, mora zbrati vse sile

v narodu, ki delujejo na to, da se utrdi ustroj družbe in da se dvigne blagor celote. V boju za te cilje zasluži pokret Heimwehra popolno podporo. Dunajski svet krščanske socialne stranke pozdravlja, da se krščansko socialno delavstvo, ki je vedno odklanjalo razredni boj, udeležuje kot ena najtrdnjših opor krščanske socialne stranke gibanja za konsolidacijo države in naglašja solidarnost stranke s krščansko socialnim delavstvom in njegovimi organizacijami.

Okrajni glavar ustrelil kmeta

Gornji Milanovac, 22. sept. (Tel. »Slov. listu«.) Okrajni glavar Rogič je danes zjutraj v zgodnjih urah v vasi Bojkovci ubil kmeta Aleksandra Živanoviča, ki je bil znan igralec na harmonike in goslar. Živanović je danes zjutraj z goslanjem zabaval goste, med njimi

tudi glavarja Rogiča. Ta je mahoma prišel z njim v prepir, potegnil revolver in ustrelil na Živanoviča. Med tem ko je ostala družba in člani tovarniške godbe šla po orožnike, je Rogič sedel mirno na svojem sedežu, Jovanović pa je ležal mrtev na tleh.

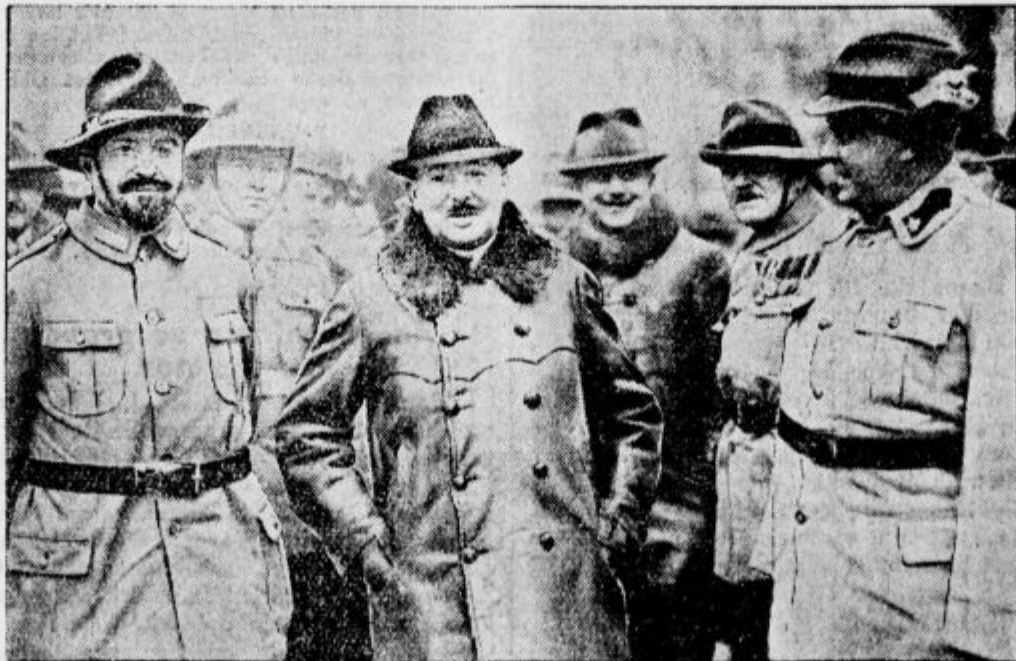
Slovanski turistični kongres

Sofija, 22. sept. AA. Danes je bil odprt kongres tujske prometne družbe Poljske, Češkoslovaške, Jugoslavije in Bolgarije. Kongres se vrši v prostorih sofijske Trgovske zbornice. Kongresa so se udeležile številne delegacije iz vseh omenjenih držav. Otvoril ga je predsednik bolgarskega turističnega združenja. Po njegovem pozdravu je glavni tajnik prosvetnega ministrstva izrekel dobrodošlico v imenu vlade. Govorili so nato še predstavniki ostalih oblasti, ki so vsi naglašali važnost tujskega prometa v gospodarskem življenju vseh slovanskih držav. Po uradni otvoritvi je kongres nato prešel na dnevni red. Sledila so razna predavanja. Na predlog češkoslovaške delegacije so bile poslani pozdravne brzojavke vsem slovanskim tujsko-prometnim organizacijam. Kongres bo trajal do 25. t. m., nakar bodo udeleženci priredili izlete v razne tujsko prometne centre Bolgarije.

Dunajska vremenska napoved: Izpremenljivo, hladno, vetrovno.

Voditelji Heimwehra.

Od leve na desno: dr. Steidle, general Kassamach, dr. Pfrimer.

Amanulah postal katolik

London, 22. sept. (Tel. »Sl. L.«) Afganski kralj Amanulah se je po poročilih londonskih listov dal s svojo soprogo Surajo krstiti po katoliškem obredu. Krst je bil v neki londonski cerkvi in se je izvršil popolnoma tiho.

Pariški kardinal resno bolan

Paris, 22. sept. (Tel. »Slov. listu«.) Zdravstveno stanje pariškega kardinala nadškofa Duboisa je trajno zelo resno. Komunikacije zdravnikov poročajo danes zvečer: Stanje bolnika je slej ko prej resno.

Slovaki in Tukov proces

Praga, 22. sept. AA. »Prager Tagblatt« poroča, da je bil kongres slovaške ljudske stranke, ki bi se imel vršiti te dni zaradi procesa proti dr. Tuki, odgođen in se bo vršil šele po končani razpravi.

Spopadi na rusko-kitajski meji

Paris, 22. sept. (Tel. »Sl. listu«.) Agencija Tas poroča, da so belogardijske čete napadle sovjetske čete v sektorju Nervinski. Sovjetske čete so napad odbile, pri čemer je bilo 11 belih ubitih. Tudi v sektorju Pogranicznaja je prišlo do spopada.

Vsa vas se udrila v zemljo

Carigrad, 22. sept. (Tel. »Slov. listu«.) V ozemlju Gimiš Hane 50 km južno od Trapeza, ki je iz starega in srednjega veka znano radi rudnikov srebra, je bil hud potres. Vas Turnik je s prebivalstvom vred izginila z zemeljskega površja. Število žrtev še ni znano.

Izumitelj »Debele Berte« — umrl

Berlin, 22. sept. (Tel. »Sl. L.«) Iz Bochuma v Porenju se poroča, da je danes tam umrl dr. Max Dreger, izumitelj ogromnega 42 cm možnarja, ki so ga imenovali »Debela Berta«.

Angl. mornarica obiskala Turčijo

Atene, 22. sept. AA. V grških listih se je razvila živahna polemika o posetih angleške vojne mornarice v Turčiji. Prvič po svetovni vojni so posetile angleške vojne ladje turška pristanišča. Etnos piše, da ni treba prikrivati, da je ta korak angleške vlade izzval v vsej Grčiji veliko presenečenje, četudi se ve, da je to samo čin kurtuazije.

Obsojeni razbojnik

Sremska Mitrovica, 22. sept. (Tel. »Slov. listu«.) Danes dopoldne ob 9 je kasacijsko sodišče razglasilo sodbo proti takozvani žarkovski razbojniški četvorici, ki so bili obtoženi roparskih dejanj in umorov. Razbojniški poglavar Ivan Odavišić, kmet iz vasi Žarkovo pri Belgradu, je obsojen na smrt, eden je dobil 10 let, drugi pa 5 let težke ječe. Zagovornik obtožencev je poslal dvorski pisarni brzojavno prošnjo za pomilostitev obsojencev.

Šahovski turnir v Rogoški Slatini

Rogaška Slatina, 22. sept. (Tel. »Sl. L.«) Pri 4. kolu šahovskega turnirja so bili doseženi sledeči rezultati: Hönlinger je premagal v 36 potezah dr. Singerja, ki je imel dobro pozicijo, toda vsled neprevidnosti je zgubil damo. Grünfeld-Sämisch remis v 22 potezah. Rožič je zgubil proti Maroczyju v 32 potezah. Dr. Geiger-Canal remis v 39 potezah. Rubinstein je premagal Jovanoviča v 46 potezah. Przepiorka-Brinckmann remis v 37 potezah. Takacs-Flohr remis v 42 potezah. Končnica konj proti trem kmetom. König-Pirc remis po 31 potezah.

Stanje po 4. kolu: S 3½ točke vodi Rubinstein, Takacs in Flohr 2½, König, Maroczy, Sämisch, Canal in Grünfeld 2, Pirc, Przepiorka, Hönlinger in dr. Geiger 1½, Brinckmann, Jovanović in dr. Singer ½, Rožič 0.

Organizacija našega izvoza

Številni in raznovrstni so vzroki našega siromaštva, toda eden glavnih je na vsak način v pomanjkanju organizacije našega izvoza. Se vedno je naš kmet samo dobavitelj tujega prekupčevalca in le v izjemnih slučajih prodaja blago naravnost konsumentu. A tudi naši izvozni trgovci so v pretežni meri le dobavitelji tujih prekupčevalcev in le redki so oni, ki so si osvojili tuje trge. Vseled tega izgubljam vsako leto težke milijone in vsled tega nam ne daje donos zemlje onega dobička, kakor bi ga mogli imeti. Slovenski kmet pa ima pri tem še drugo izgubo. Izvoz določa cene tudi na domačem trgu in ker je vsled cele verige prekupčevalcev, skozi katere gre naše izvozno blago, njegova cena nizka, ne doseže ta izboljšanja niti na domačem trgu. Zato kmetija ne nese, zato je izseljevanje vedno bolj pereč problem.

Eden največjih slovenskih izvoznih predmetov je les in organizacija našega izvoza je že v glavnem rešena, če se nam posreči organizacija našega lesnega izvoza. Kakor je ta stvar težka, vendar ni neizpeljiva, kakor čokazuje uspeh nekaterih velikih naših lesnih trgovcev. Tem se je posrečilo, da so postali dobavitelji konsumentov in da ostaja dobiček, ki ga je prej delal prekupčevalec, sedaj v njihovem žepu. Zato morejo ti trgovci tudi boljše plačevati blago, zato pa tudi ne dobavljajo blaga, ki bi škodovalo slovesu naše trgovine. Tako izhaja iz dobro zasnovane ene stvari cela vrsta drugih dobrot. Kar pa se je posrečilo posameznim sposobnim in podjetnim trgovcem, to bi se moralo posrečiti vsem, treba le, da delajo enako dobro in enako vestno. To pa bi bila ravno naloga organizacije, ki bi organizirala naš izvoz.

Take organizacije danes še nimamo, a jo moramo ustvariti. In morda ni nihče tako poklican, da ustanovi tako organizacijo, ko ravno naše združništvo. Člani združenja so skoraj vsi dobavitelji in skoraj vsi imajo največji interes na tem, da se vrši naš izvoz čim popolneje. Zadruga pa imajo tudi finančno moč, ki je potrebna za organiziranje izvoza. Vrh tega imajo tako velik ugled, da bodo z lahkoto dosegli vsjo podporo države. A tudi posameznikov, ker bi se taki na široko zasnovani izvozni organizaciji pridružili tudi vsi trgovci, ki so se že uveljavili na tujih trgih. Njih sodelovanje bi bilo največje važnosti in bi obvarovalo izvozno organizacijo pred marsikatero težko izkušnjo.

Pri nas se ponavadi dogaja tako, da so vse izkušnje, ki si jih pridobi en izvoznik, za drugega izgubljene. Če si n. pr. lesni izvoznik pridobi izkušnje na egiptskem trgu, potem nima od teh izkušenj izvoznik drugega pridelka prav nič. In vendar bi moglo vzajemno delovanje obeh pomagati obema in s skupnim delom bi se morebiti tudi dobil denar za skupnega zastopnika. Dobra organizacija izvoza bi tako avtomatično dala tudi novega zaslužka našim ljudem.

Mnogo premalo so izrabljene za naš izvoz tudi naše izseljeniške kolonije. Te bi mogle biti baza našega izvoza in izhodišče za pridobivanje tal na tujih trgih. V tem smislu bi morala delovati tudi naša konzularna služba, ki bi že davno morala izdelati popoln kataster naših izseljencev. Če bi imeli tak kataster, bi bil tudi kulturni stik z našimi izseljenci vse živahnejši, kar je tudi za organizacijo izvoza največje važnosti.

Nadalje treba tipizirati vse naše izvozne predmete in ravno organizacija za izvoz bi morala to izvesti. Če ne bi šlo drugače, pa s pomočjo odredbe oblasti. Trmoglavosti na tem polju pa se pač ne bi smelo trpeti. Enako pa se ne bi smelo trpeti, da se sme čisto vsak baviti z lesno trgovino. Ni naloga lesne trgovine, da iztisne iz kmeta tudi zadnje poleno, kakor delajo danes nekateri tudi-trgovci, ki pa so le majhni agenti tujih prekupčevalcev.

Organizacija našega izvoza bi naravno povzročila tudi organizacijo našega uvoza, kar bi nam vsako leto prihranilo tudi lepe vsote. Zato je nujno, da do te organizacije tudi pride in čim prej pride, tem prej bomo tudi rešeni iz sedanje siromaštva. To je menda vendarle želja nas vseh in zato se treba lotiti tudi težavne, a dobičkanosne organizacije našega izvoza.

Vesti iz Hrvatske

Zagreb, 22. sept. (Tel. »Slov. Listu.«) Danes je prispel v Zagreb iz Zene načelnik higienske službe v Indiji in član higienskega odbora Društva narodov dr. Nataradan. V Zagrebu bo proučil higienske ustanove, v prvi vrsti higienski zavod in šolo za narodno zdravje. V Zagreb je prispel nadalje profesor na medicinski visoki šoli v Reimsu dr. Teschner ki bo tekom svojega bivanja v Zagrebu pregledal zagrebske zdravstvene ustanove.

Split, 22. sept. (Tel. »Slov. Listu.«) Sinoči so prispeli v Split nemški zdravniki iz Češko-slovaške, katerim je meščanstvo priredilo slovesen sprejem. Danes so si ogledali mesto, nato pa so odpotovali v Makarsko, od koder gredo v Trogir.

Belgrad, 22. sept. (Tel. »Slov. Listu.«) Danes so na slovesen način otvorili dom Rdečega križa v Sarajevu. Slovesnosti je prisostvoval tudi zastopnik Nj. V. kralja ter mnogo uslednih civilnih in vojaških osebnosti.

Zborovanje hišnih posestnikov

Maribor, 22. sept. (Tel. »Slov. Listu.«) Danes se je nadaljeval kongres Zveze društev hišnih posestnikov. Najprej se je ob pol 10 vršil v uni-onški dvorani občni zbor pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo. Občni zbor je otvoril predsednik Fröhlich, ki je pozdravil delegate iz vse države, med njimi Čačkoviča za hrvatsko zvezo, podžupana Modruša iz Karlovca, dr. Pavloviča iz Belgrada, društvenega predsednika Dimitroviča iz Subotice, predsednika avstrijske državne zveze društev hišnih posestnikov Otta ter inž. Malyja. Nato je Fröhlich poročal o delovanju zveze v Sloveniji, ki je bilo jako živahno. Zveza šteje danes 21 društev. Sledilo je poročilo dr. Regalyja, ki je zlasti poudaril, da bi bilo treba ustanoviti poseben denarni zavod za hišne posestnike v Sloveniji. Za njim je poročal ravnatelj Jeglič o denarnem stanju zveze. Društveniki so sklenili, da se prihodnji občni zbor vrši v Ptuj.

V isti dvorani se je nato vršilo manifestacijsko zborovanje Zveze društev hišnih posestnikov v naši državi, ki ga je otvoril in vodil Čačković. Zborovanje so počastili s svojo ude-

ležbo dr. Schaubach, oblastni komisar dr. Leskavar in podžupan dr. Lipold. Prečitali so brzojavne pozdrave, ki jih je poslala državna zveza hišnih posestnikov v Berlinu, v Budimpešti in na Dunaju ter deželna zveza hišnih posestnikov na Koroškem. Glavna točka programa manifestacijskega zborovanja je bil referat dr. Faningerja, ki je govoril o zvezi s proslavo 30 letnice tukajšnjega društva hišnih posestnikov. Najprej je pozdravil vse delegate ter predstavnike državnih oblasti, nato pa podal zgodovino plodonosnega delovanja zveze v dobi 30 let. Koncem svojega poročila je tudi omenil, da je društvo izvolilo za svojega častnega predsednika Julija Glaserja, za častnega člana pa Vida Murka. Omenil je tudi, da namerava društvo postaviti svoj lasten dom. V imenu avstrijskega društva zveze hišnih posestnikov je nato pozdravil zborovanje Ott, ki je v svojem govoru zlasti podčrtal borbo, ki jo imajo hišni posestniki z marksisti. Zborovalci so poslali udanostno brzojavko Nj. V. kralju. Popoldne so gostje priredili izlet v vinograd grofa Merana v Limbušu.

Žebelj mu zasadi v prsa

Tragedija svoje vrste se je odigrala večeraj, med peto in šesto uro v Štepaniji vasi. 54 letni Jakob Krištofelec, pleskarski pomočnik pri Remžgarju in stanujoč v Štepaniji vasi št. 72, je šel popoldne po svoji stari navadi v vas k sosedu. S to pa sta se sprla in sosed je v razburjenosti pograbil za prvo orodje, ki je bilo blizu: star židni žebelj in ga zabodla Krištoflec globoko v prsa, tik srca. Krištofelec se je smrtno nevarno ranjen zgrudil na tla in prišločilo so mu na pomoč sostanovaleci. Poklican je bil reševalni avto, ki je Krištoflec prepeljal v bolnišnico. Sosedo je aretirala policija. Pri vsej stvari gre baje za dejanje, sčrjeno iz ljubosumnja. Krištofelec se je namreč kot star fant krčevito branil — poroke.

Ljubljanska nedelja

Polna razburjenj je bila večerajšnja ljubljanska nedelja, zakažj pripetilo se je več malih in tudi večjih nesreč, ki gredo skoro vse na račun brzega in obsežnega prometa.

Nesreča na Miklošičevi cesti.

Prva nesreča se je pripetila ob 7 zjutraj na Miklošičevi cesti. V neki osebnosti avto se je zadelo za zadnjim desnim blatnik. Motorno kolo se je prevrnilo, vendar pa se motoklistu ni pripetilo nič hudega, pač pa je bilo znatno poškodovano motorno kolo, avtu pa se je pokvaril blatnik. Na kraju nezgode se je seveda nabralo kar črno ljudje.

S popoldanskim gorenjskim vlakom so pripeljali v Ljubljano nezvestnega Jakoba Kurenta, policijskega nadzornika v pokloju in stanujočega na Poljanski cesti 40. Padel je blizu Kranja s kolesa. Dobil je hude notranje poškodbe in je njegovo stanje zelo resno.

Težja nesreča se je pripetila v sokolski telovadnici v Šiški. 36 letni trgovski sodrnik Feliks Schlehta je padel pri telovadbi z lesive in si zlomil levo roko.

Najtežja nesreča se je pripetila malo po sedmih zvečer pred vojaško bolnišnico. Pravilno po desni strani je vozil s kolesom 62 letni Matija Urbanc, pleskarski mojster, stanujoč v Mostah 51. Po cesti je tedaj privozil tramvaj, tik za Urbancom pa avtobus. Avtobus se je hotel izogniti tramvaju, pri tem pa se je zadel z blatnikom ob Urbanca. Urbanc je padel na tla in se resno poškodoval po vsem telesu. Dobil je občutno rano na glavi, poškodoval si je levo nogo in rano na križu, po ostalih delih telesa pa je dobil manjše praske. Poklican je bil reševalni avto, ki je ponesrečenega Urbanca prepeljal v bolnišnico. Posebna komisija bo ugotovila, če je šofer avtobusa kriv nesreče.

Nočna služba ljubljanskih lekarn. Nočno službo imajo drevi: Mr. Sušnik, Marjini trg 5, in Mr. Kuralt, Gosposvetska cesta 10.

Smrtna kosa

Včeraj ob ¼12 je umrl nenadoma od srčne kapi zadet gospod Franc Sušnik, župnik na Selih pri Kamniku. Pogreb bo v torek ob ¼11 popoldne na Selih. — Pokojnik je bil rojen l. 1889, v šmartnem pri Litvi in ordiniran l. 1914. Dolgo vrsto let je služboval kot kaplan v Moravčah, kjer je pri vseh organizacijah zelo vneto deloval. Letos je dobil župnijo Sela nad Kamnikom. Od lanskega leta je že bolehal na bolnišni, ki jo je dobil v dušnopastirskem delu. Naj v miru počival.

Umrta je

včeraj gospa Doroteja Vavpotič, vdova po sodnem slugi, v 97. letu starosti. Pokojna je bila najstarejša žena v župniji Gorje pri Bledu. Pogreb bo v torek ob 9 zjutraj. N. v. m. p.

Kakšna bo zima

Danes na 18. pobinkočno nedeljo in praznik sv. Tomaža ter sv. Mavricija se je v smislu preizkušenih vremenskih napovedi počitavalo vreme, ki ima priti v letošnji zimi. Sv. Matej nas je včeraj pustil na cedilu; reklo se glasi takole: Na sv. Mateja vreme ugodno, ostane tako štiri tedne prihodno. V ranih urah je bliskalo, grmelno in deževalo; proti poldnevju se je razsolnilo, da se je začela avgustova vročina; proti večeru pa je ob jasnem nebu zabrila ostra sapa.

Sv. Mavricij ni bil matejsko pitijski — Mavricija dan če solnce sije, po zimi huda sapa brije. Zato imajo mariborski vremenslovci glede letošnje zime malo trošta.

Vajenec ustrelil hčerko svojega mojstra

Budimpešta, 22. sept. (Tel. »Slov. listu.«) Na Kristininem ringu se je danes popoldne izvršil umor. Lastnik slaščičarne Jurij Moravitz je šel zjutraj na lov in po povratku pustil lovsko puško v kuhinji. Njegov vajenec Gösz je v odsotnosti mojstra vzel puško in ustrelil lepo 15 letno hčerko slaščičarja. Zadel jo je v čelo, hčerka je bila takoj mrtva. Izgovarjal se je, da ni vedel, da je puška nabasana. Služkinja, ki je bila v sosedni sobi, je izpovedala, da je videla, da je vajenec puško nabasal in sprožil.

Požar na Blatni Brezovici

Potniki iz vrhniške okolice pripovedujejo o velikem požaru, ki je nastal večeraj, v nedeljo zjutraj na Blatni Brezovici pri Vrhniki. Ob pol 6 zjutraj je začelo goreti ostrešje kmetijske hiše pri »Matužinu«. Kmalu je bilo v plamenu vse poslopje, da so domačini komaj rešili iz hleva živino in pohištvo iz stanovanja. Na pomoč so prihiteli blatniški gasilci z motorno brigadno. Kljub vsemu naporu pa niso mogli preprečiti, da je zgorela vsa hiša s hlevom vred. Od poslopja je ostalo le golo, očrnelo zidovje. Škoda je znatna, saj je zgorelo med drugim tudi za 5000 Din sena. »Matužin« sam je reven posestnik in je nesreča zanj tem večja. Kako je nastal požar, ni znano.

Mariborska nedelja

Pestrobarvno je bilo obeležje današnje mariborske nedelje Magdalenska župnija je imela danes svoj praznik: magdalenski Vincencijanci so na slovesen način obhajali 50 letnico magdalenske Vincencijeve konference. Raz lece je množestevilnim vernikom govoril o krščanski dobroti in heroizmu kršč. usmiljenja ravnatelj bogoslovja kanonik dr. Cukala. ki je tudi daroval slovesno službo božjo. Po sv. maši pa se je vršilo v župniščno slavnostno zborovanje, ki so se ga poleg članstva udeležili tudi zastopniki ostalih mariborskih Vincencijevih konferenc in na katerem so se storili važni zaključki za delovanje v novem desetletju.

Tudi frančiškanska župnija je obhajala svoj poseben praznik — blagoslovitev župniškega pokopališča na Pobrežju. Dolgoletni načrti poštvovalnih župljanov predmetne župnije Matere milosti so se danes uresničili, ko je lavantinski vladika dr. Karlin sredi množstva lavantinskih vernikov izvršil blagoslovitev prostora, večnostnega počivališča frančiškanskih župljanov.

Blagoslovitev se je udeležil mestni župan dr. Juvan, okrajni glavar dr. Hac in bivši narodni poslanec Žebot.

Nekako za slovo od letošnje letne športne sezone so se na posameznih igriščih in dirkališčih razgibali mariborski športni utripi v višek. V športnem delu se razodeva današnja športna nedelja v vsej pestrosti.

V ospredju današnje nedeljske pozornosti je bil tudi kongres Glavne zveze društev hišnih posestnikov.

NEZGODNA BELEŽNICA MARIBORSKA

44 letna služkinja Terezija Kocmut iz Koroške ceste je v trenutku, ko se je hotela izogniti avtomobilu, padla na tla in si zdrobila levo nogo v kolenu. — 14 letni dijak Edvard Putolen je po nesrečnem naključju padel na Slomškovem trgu ter si zlomil desno roko pod komolcem. Oba ponesrečena so spravili v bolnico.

Policijska kronika.

Neznani vlomilci so vlomili v stanovanje neke posestnice v Pekrah in odnesli blaga v vrednosti 2000 dinarjev.

Danes popoldne ob pol petih ima »Panonija« važen sestanek na Koroški cesti št. 1. Udeležba obvezna.

Zavarovalnica se prava za lep nos

Pariz, 22. sept. (Tel. »Slov. Listu.«) Senator in svoječasni ministrski predsednik Caillaux, čigar mnogostranski talenti niso neznani, je imel prav lep nos, ki pa je bil poškodovan pri neki avtomobilski nesreči. Caillaux zaradi tega ni hotel začeti nobene pravde, češ, da ni filmska diva, ki se tožari za vsak lepoten nedostatek. Zavarovalna družba je bila pa drugega mnenja, ker je pač zavohala dobiček. Neodvisno od Caillauxa je vložila odškodninsko tožbo in pravdo dobila. Caillaux je sedaj v srečnem položaju, da bo za nerodno postopanje z njegovim nosom prejel odškodnino 10.000 frankov.

Dogodki tedna

NOVI ZAKONI

V »Službenih Novinah« je bil objavljen srednješolski zakon, ki je tudi že stopil v veljavo. Glavne smernice novega zakona so, da se vrši pouk le v državnih ali samcupravnih šolah, v zasebnih pa le v onih, ki že sedaj obstojajo. Vendar pa morajo učenci na zasebnih šolah polagati nižjo in višjo matura na državnih zavodih in plačati državno takso. Nove zasebne šole se pa sploh ne bodo smele ustanavljati. Za vzdrževanje srednjih šol morajo skrbeti občine in oblasti. Novo je nadalje to, da se prepevoda dijaška društva, razen če je njih namen, da skrbijo za moralni, estetični ali zdravstveni napredek učencev. Društva na plemenski ali verski podlagi niso dovoljena. Zanimivo je, da določa novi zakon, da se sme en razred ponavljati samo enkrat. Zakon vsebuje tudi podrobne določbe o profesorjih in suplentih, katerim so plače zboljšane.

Zakon o avtorskem pravu je bil tudi že sprejet od vrhovnega zakonodajnega sveta in bo v kratkem podpisan. Novi zakon določa, da se ne sme nobene stvari ponatiskovati brez avtorjevega dovoljenja. Od umrlih avtorjev pa šele 50 let po njih smrti. Novi zakon bo važen predvsem glede prevodov literature, ker bodo morali odslej plačevati naši založniki tujim avtorjem precej visoke honorarje, če seveda ti ne bodo imeli te uvidenosti, da majhen enomilijonski narod ne more plačevati toliko, kot 80 milijonski nemški narod. Potrebno bi bilo, da bi naš PEN-klub podvzel v tem smislu kako akcijo.

NACRT GOZDARSKEGA ZAKONA

Vrhovnemu zakonodajnemu svetu je bil predložen načrt gozdarskega zakona, ki je posebne važnosti. Pri nas se mnogo preveč seka in kar je še hujše, prodaja se les v tujino tudi za slabo ceno in dostikrat odnesejo razni tuji sleparji še ta denar. Zato je nad vse dobro, da načrt gozdarskega zakona omejuje izsekavanje in predpisuje pogozdovanje. Toda potrebno je, da se bodo njegova določila tudi strogo in brezobzirno izvajala. Na vse zadnje je tudi po sedanjih zakonih prepovedano preveliko izsekavanje gozdov in ukazano pogozdovanje izsekanih parcel, a vendar so ostale dostikrat določbe zakona le na papirju. A v bodoče naj ne ostanejo, ker naši gozdovi nam morajo biti ohranjeni, ker so naš največji narodni zaklad.

OBNOVITEV PIROTSKIH POGAJANJ

Pirotska pogajanja bodo obnovljena, kar je zasluha velike miroljubnosti naše vlade. Ni pa pričakovati, da bi ta pogajanja privedla do pravega zbližanja med Jugoslavijo in Bolgarsko. Da bi se to doseglo, bi bilo treba predvsem likvidirati dvolastniška posestva ob bolgarsko-jugoslovanski meji, ker ta so glavni vzrok mejnih konfliktov. Baš v tej točki so Bolgari odklonili sporazum. Zato bodo pirotska pogajanja samo nekaka manifestacija volje do sporazuma, a do pravega sporazuma ne bo prišlo.

To predvsem vsled težkih notranjih razmer v Bolgariji. Krvavi atentat v Varni je dokazal, da so makedonstvujuči še vedno odločilen faktor v bolgarski politiki, pa čeprav divjajo med njimi najtežji notranji boji. Dokler ne bodo ti boji dobojevani, je tudi čisto nejasno, kam se okrene bolgarska zunanja politika. V tem je glavni vzrok, da ne more še priti do pravega sporazuma z Bolgarsko.

DEMISIJA VLAD

Prejšnji teden je bil pravi teden že izvršenih in samo napovedanih demisij vlad. Na Češko-slovaškem je imenovanje novega vojnega ministra dalo povod za bojno napoved ljudske stranke, dočim je vzrok mnogo globlji. Kakor poročajo listi bodo v novembru že nove volitve, ki bodo po vsej priliki najbolj strle komuniste, največ pa prinesle koristi slovaški ljudski stranki.

Mučno so razširjene tudi govorice, da odstopi avstrijski knežev Streeruwitz. Njegov naslednik naj bi postal dunajski policijski predsednik Schöber. Sprememba vlade je v zvezi z akcijo Heimwehra, ki hoče uvesti v Avstriji strog protimarksističen režim. Splošno se govori, da pride v Avstriji že ta teden do revolucije, kar pa je morda le po-bozna želja.

V Litvi je padla Woldemarova vlada, ki je bila tako krvava, da so jo že sili lastni prisilaši. Nova vlada bo zmernejša in bo, po vesteh nekaterih listov, zopet sklicala parlament.

ZASEDANJE DRUŠTVA NARODOV.

V preteklem tednu se je zasedanje D. N. omejevalo v glavnem na delo šestih komisij. V vsaki teh komisij je moglo po 52 zastopnikov držav obsejati s svojimi govorniški sposobnostmi. Običajno so pri tem zastopniki velikih držav govorili malo, zastopniki prav majhnih držav pa tem več. Kadar je n. pr. dobil besedo Woldemaras, so vsi znali, da bo govoril ves dan. Zato tudi teh šest svetovnih parlamentov ni dalo pravih rezultatov.

Novosadska vremenska napoved. Po vsej državi večinoma jasno s prehodnimi oblaki ter slabimi vetrovi severozapadne smeri. Temperatura se bo dvignila.

Sport

Lahkoatleške tekme balkanskih držav

Atene, 22. sept. AA. Na ogromnem stadionu, ki ima prostora za 60 tisoč ljudi, se je pričelo danes dopoldne tekmovanje med balkanskimi atletskimi društvi. Stadion je bil zaseden do zadnjega kotička. Prvi so nastopili Bolgari, nato Rumuni, za njimi Jugoslovani in Grki. Tekmam so prisostvovali člani grške vlade in zastopniki vseh balkanskih vlad, tako tudi jugoslovanskega poslanstva z odpravnikom poslov Jovanovičem na čelu. Na stadionu so plapolale zastave vseh štirih držav, a godba je ob nastopu zasvirla vse štiri državne himne. Publika je tekmovalce živahno aklamirala.

Rezultati današnjega dne so v glavnem naslednji: Prvi Grki, drugi Rumuni, tretji Jugoslovani. Bolgari se niso plasirali.

Podrobni rezultati so skok v zapreko: 1. Bolgar, 2. Jugoslovani Braunsberger, 3. Grki, Rumuni zaostali. V drugi seriji so zasedli prvo mesto Grki, drugo Jugoslovani Buratović. V teku na 100 m so prvo in drugo mesto zasedli Grki. V maratonskem teku na 10.000 m so prvo, drugo in tretje mesto dosegli Grki, četrto pa Rumuni. V teku na 800 m je bil prvi Bolgar, drugi Grk, tretji in četrty Rumuni. Finalni tek na 100 m: prvi Grk, ostala tri mesta Rumuni. Finalni tek na 150 m: prvi Grk, drugi Jugoslovani Buratović, tretji Bolgar, dočim je Braunsberger izstopil. V skoku v višino je zasedel prvo mesto Jugoslovani Buratović, drugo Grki, tretje Jugoslovani, četrto Grki. Splošen vtis je, da so Grki najboljše moštvo, da pa jim tudi Jugoslovani ne zaostajajo. Jugoslovansko moštvo je nastopilo danes zelo utrujeno, ker je šele tik pred pričetkom tekme prispelo v Atene. Vodja jugoslov. delegacije g. Dobrin je izjavil, da bo jugoslovanska delegacija, ki je v splošnem v dobri formi, po vsej priliki v končnem placmanu zasedla drugo mesto. Jutri se vrše tekme v metanju diska.

Nogometne tekme

I. kolo nogometnih prvenstvenih tekem.

Ilirija : Hermes 7:2 (4:2).

Prvo, kolo prvenstvenih tekem ni prineslo pričakovanih presenečenj. Zlasti za to tekmo so optimisti pripisovali boljše šance Hermesu. Igra je bila tipična prvenstvena borba, kjer se je šlo za točke in gole. Fines nogometa in smiselne igre ni podalo ne no, ne drugo moštvo. Trio Hermes se je popolnoma izgubil. Najboljši mož škikarja je bil Klančnik, ki je zabil tudi efektan gol z glavo. Poudariti moramo pa, da je Hermes igral izredno ostro. In vse take stvari so se godile le za hrbtom sodnika. Če bi Hermes polagal več pažnje na igro in opustil ostrosti, ne bi zapustil igrišča s tako visokim porazom. Iliriji se je poizkus z Zupančičem kot srednjim napadalcem še precej obnesel. Neli je pokazal še precej smisla za skupno igro, je pa še precej neokreten. Omeje je še preveč na igro z zvezami in uporablja premalo krila. V splošnem so igrali vsi pod svojo formo, posebno pa Zupančič I, ki je igral vse preveč ofenzivno. Na rovaš Urbaniča gre zopet en gol, ki ga je zakrivil, ker je predolgo zadrževal žogo. Sodnik gospod Šetina je imel igro še precej v rokah. Tekmi je prisostvovalo precej gledalcev, ki so pridno posegali z raznimi besedami v tekmo.

Svoboda — Jadran 6:3.

V predtekmi je Svoboda premagala Jadran 6:3. To tekmo je vodil g. Pevalšek.

Drugi razred.

Prvenstvene tekme drugega razreda so prinesle naslednje rezultate: Grafika : Reka 4:1, Slovan : Krakovo 3:1.

SK Ilirija : SK Celje 0:3 (0:0).

Po izenačeni igri je Ilirija izgubila z 0:3. Sodil je dobro in objektivno g. Ochs iz Celja.

Med tednom

V šolskih bukvah berem, da so mesta tisti kraji, kjer stoji sijajne palače ali vsaj lepe večnadstropne hiše druga ob drugi. Med dolgi mi vrstami hiš se vlečejo navkrej in počez in naravnost še daljše ulice, po ulicah pa drdra nič in dan nepregledna množica motociklov, biciklov in avtomobilov. V mestih prebivajo meščani, v mestecu Göttingen na Nemškem pa stanujejo profesorji, študentje in živina, če se ranjki pesnik Heine ni zlagal. Pa menda se ni, ker ni bil časnika, ampak pesnik.

Iz šolskih bukev se torej uče otroci, da so glavni junaki mest velike hiše in meščani. Otroci to tudi verjamejo in tudi jaz sem to verjel, dokler se mi ni po dolgih letih skadila iz možganov vsa modrost in učenost pustih in dolgočasnih šolskih bukev. Danes ne verjamem prav nič več na to, kar je v bukvah, ampak kar sam gledam okoli sebe in ugibam in sodim, kaj bi utegnili biti to in kaj to. Če kaj uganem, je prav, če pa ne, jo pa zavijem kam na četrt, če imam denar, pa je opravljeno. Na bukke pa zato prav nič več ne verjamem, ker je vsaka stvar v vsakih bukvah drugače povedana. Eni pišejo, da vino škoduje, drugi pa pišejo, da nič ne škoduje — sedaj se pa spoznaj! Zato je najbolj pametno, da človek sam poskusi, kako je to in kako je ono.

Velike hiše in sijajne palače so res lepa stvar, posebno če je v gruntnih bukvah zapisano, da je taka-le hiša ali palača tvoja. Tudi mestne ulice so lepe, posebno če niso preširoke, da ni ponoči čot predolga. Tudi gospodje meščani so čisto prijetni in prijazni ljudje,

ZAGREB-BELGRAD 5:2

Belgrad, 22. sept. (Tel. »Sl. L.«) Danes se je odigrala nogometna tekma med zagrebško in belgrajsko reprezentanco. Rezultat prvega polčasa 4:1, končni za 5:2 v korist Belgrada. V prvem polčasu so Belgrajčani zabil Zagrebčanom tri gole v desetih minutah. V drugem polčasu so Belgrajčani igrali samo z desetimi igralci. En Belgrajčan je bil namreč izključen, ker je napadel svojega nasprotnika z zalemom z glavo v prsa. Gledalcev je bilo okoli 3000. Zagrebški poraz je v prvi vrsti zakrivil golman prvega polčasa. Publika je začela mahoma klicati Mihelčiča (Slovenca), ki je znan golman sportnega kluba Gradjanski. Ko je v drugem polčasu Mihelčič prevzel vlogo vratarja, so Belgrajčani mogli zabiti samo en gol. Sportniki so bili mnenja, da bi bil rezultat tekme 2:2, če bi Mihelčič ves čas igral zagrebškega golmana.

Maribor, 22. sept. (Tel. »Sl. L.«) Sportni klub Železničar proti Rapidu 7:1 (4:1). Sodil je Nemeš Dower.

Ptuj, 22. sept. (Tel. »Sl. L.«) Nogometna tekma SK Svoboda, Maribor, proti SK Ptuj 8:3 (3:0).

Jugoslavija — Bolgarska 0:0.

Belgrad, 22. sept. AA. Današnja druga tekma med Jugoslavijo in Slavijo je ostala neodločena z 0:0. Tekmi je prisostvovalo nad 10 tisoč ljudi. Publika je z razburjenjem spremljala potek igre, v kateri je bila Jugoslavija v vidni premoči, vendar pa je zamudila vse ugodne prilike.

Maribor : Celovec 4:2

Celovec, 22. sept. (Tel. »Sl. L.«) Medmestna tekma Maribor : Celovec je končala z rezultatom 4:2 (2:1). Kljub temu, da je Maribor poslal v boj svojo drugo garnituro, je v lepi igri zmagal. Gostje so igrali odlično in v vsakem oziru nadkriljevali domačine. Udeležba je bila precejšnja.

ZUNANJE

Dunaj, 22. sept. (Tel. »Sl. listu.«) Herta proti Wiener Sportklub 1:1 (1:0). Gledalcev 12.000.

Rapid : WAC 1:1 (0:0), 12.000 gled.

Floridsdorf : Hakoah 5:2 (1:1).

Wacker : Austria 1:0 (0:0).

Danes se je vršil avstrijski maratonski tek na 42,2 km na progi od igrišča Dornbach na Dunaju do Tullnerbacha in nazaj. Udeležilo se ga je 22 tekačev, med njimi tudi več iz Nemčije in Madžarske. Prvi zmagovalec je bil dunajski maratonski tekač Franc Tuschek (WAC), ki je navzlic neugodnemu vremenu dosegel nov rekord 2 uri, 44 minut in 42 sekund, dočim je prejšnji rekord znašal 2 uri, 46 minut, 15 sekund. Drugi je bil Machatsch (Reichsbund, Wien) v času 2 uri, 53 min., 3 sek., tretji pa Jacobi (Waf, Wien) v času 3 ure, 2 min., 49 sek.

Budimpešta, 22. sept. (Tel. »Slov. listu.«) Hungaria : Basty 6:1 (1:1). Ferenczvaros : III 8:0 (4:0). Ferenczvaros II : Vac II 6:0 (4:0).

Pečuh : Pecs Baranya : Kispest 0:0.

Kaposvar : Budapest 33 : Somogy 2:0 (2:0).

Praga : Teplice Fussballklub : Victoria Žizkov 5:2 (0:1). Teplice so si s tem pridobile zlati pokal mesta Teplice. BSZ Praga : Praga VII 8:2 (1:1). SC Liben : Bohemian 2:0 (2:0). Čehia Karlin : SK Kladno 2:1 (0:1).

Milan, 22. sept. (Tel. »Slov. listu.«) Ambrosiana Milan : Admira Dunaj : 3:2 (0:1).

Mednarodni lahkoatleški miting S. K. Ilirije.

Višek v lahkoatleški sezoni je dosegel večerajšnji mednarodni miting Ilirije. Da niso morali v Atene na balkansko Olimpijado najboljše atleti Zagreba in Ljubljane, bi bil ta miting go-

tovo največja letošnja lahkoatleška prireditel v državi. Proti tako okrnjeni skupini ljubljanskih in zagrebških atletov je celovski K. A. C. postavil svojo kompletno sekcijo z izbornimi tekači. Pozdraviti je nastop atletov Primorja, ki so s tem dokazali svojo sportno zavest. Edina hiba vse prireditve je bila pri razsodništvu. Doseženi so bili ti rezultati:

Tek 100 metrov: 1. Haderer (K. A. C.) 11.2, 2. Pavšič (I.) 11.4, 3. Brezovski (H.).

Skok v višino: 1. Eger (K. A. C.) 171 m.

2. Jakupič (H.) 170 m, 3. Zupančič (I.) 165 m.

Met. diska: 1. Manojlovič (C.) 38.01, 1. Banko (I.) 32.80, 3. Gašpar 32.55, 4. Haderer (K. A. C.) 32.21, 5. Rus (K. A. C.) 31.71, 6. Stepišnik (I.) 31.17. Zagrebčani so v metih ponovno dokazali, da so zaenkrat brez konkurence.

Tek 400 metrov: 1. Haderer (K. A. C.) 55.6, 2. Zorja (P.), 3. Vidmar (I.).

Met kopja: 1. Kryza (K. A. C.) 46.95, 2. Gašpar (C.) 46.45, 3. Peikovšek (P.) 46.44.

Skok v daljavo: 1. Pavšič (I.) 6.19, 2. Bregovski (H.) 6.19, 3. Ferkovič (H.) 6.17. Ker sta oba prva skočila enako daleč, sta v sedmim skoku skočila Pavšič 6.00, Bregovski 5.96 in tako je Pavšič dobil prvo mesto.

Tek 1500 m: 1. Leban (KAC) 4:24, 2. Sussity (KAC), 3. Kumer (I.).

Tek 5000 m: 1. Sussity (KAC) 17:37.6, 2. Tinta, 3. Ilvar (oba I.).

Met krogle: 1. Gašpar (C) 11.00, 2. Ferkovič (H) 11.48, 3. Jeglič (I) 11.42. Jeglič je pred tekmo v poskusnem metu vrzel čez 12 metrov.

Štafeta 4x100 m: 1. KAC 46.8, 2. Ilirija.

Met kladiva: 1. Gašpar (C) 37.79, 2. Ferkovič (H) 37.12, 3. Manojlovič (C) 32.94.

NAŠI TEŽKI ATLETI

Maribor, 22. sept. (Tel. »Sl. L.«) Težkoatleški nastop SK Železničar iz Maribora v Celju se je vršil v soboto zvečer v Narodnem domu. Terglavčnik je soročno dvignil 115,50 kg. Vršil se je tudi propagandni boksmatch med člani SK Železničar, ki so ga gledalci z navdušenjem sprejeli.

TENIS TURNIR V PTUJU

se je odigral med Mariborom in Ptujem z rezultatom 8:8 na igrišču v Ljudskem vrtu. Priredila sta tekmo Prvi slovenski sportni klub Maribor in Slovenski sportni klub Ptuj. Posamezni rezultati so sledeči: Gašparin-Helwery 6:2, 6:1, Voglar-Gorup 6:1, 9:7, Zakotnik-Roglič 6:4, 2:6, 6:1, pl. Pongratz-Martek 6:3, 2:6, 2:7, Gašparin-Roglič-Zakotnik-Helwery 6:2, 6:4, Voglar-Martek-Pongratz-Jurko 8:6, 7:5, Gorup-Tobias-Martek-Voglar 6:4, 7:5. Dame: Breda-Sriberjeva-Pongratz 7:5, 6:4, Gregorec-Tkalec 7:5, 6:4, Hribar-Gašparin-Tkalec-Zakotnik 6:1, 6:2, Gregorec-Roglič-Pongratz-Pongratz 11:9, 6:4.

MOTOCIKLISTIČNE DIRKE V BELGRADU

Belgrad, 22. sept. (Tel. »Sl. L.«) Danes so se vršile motociklistične dirke na progi Belgrad —Kragujevac in nazaj. Šlo je za prvenstvo mo-

tociklističnega kluba v l. 1929. Tekem so se udeležili tri kategorije: 1. do 350, 2. do 500 in 3. 500 in 1200 kubičnih centimetrov. Prva kategorija je startala ob 8.15, druga ob 8.25, tretja pa ob 8.35. Na tekmi se je pripetilo nekaj nesreč, ker so nekateri udeleženci napravili karambole, vendar smrtnih žrtev ni bilo. Ponesrečence so takoj prepeljali v bolnice. Zmagal je v prvi kategoriji Mijo Bogosavljevič, v drugi Bora Micić, v tretji pa Lujo Pelerin. ki si je pridobil kot nagrado Shellov pokal.

Lepa pridobitev ljublj. mestnih uslužbencev

Kamna gorica, 22. sept.

Danes se je izvršila tu svečana otvoritev sanatorija ljublj. mestne bolniške blagajne, ki je nastanjeno v preurejeni Tomonovi vili. Iz Ljubljane se je otvoritve udeležilo okoli 60 mestnih uslužbencev. Pred vhomom v Kamno gorico je goste pozdravilo tamošnje prebivalstvo z županom na čelu in prebivalstvo Kroke ter gasilci v krojih. Ob 10 se je vršila otvoritev in blagoslovitev doma. Predsednik bolniške blagajne dr. Fux je v imenu bolniške blagajne otvoril dom, pozdravil vse navzoče ter se zahvalil za lep sprejem. Od mestne občine sta bila navzoča župan dr. Puc, profesor Jarc ter občinski svetniki: Orehek, Urbančič in dr. Bohinjec. Po blagoslovitvi in otvoritvi se je vršila neprisiljena zabava, ki se je nadaljevala še popoldne. Člani mestne bolniške blagajne so z novim domom pridobili lepo okrevališče, ki ima v devet velikih sobah prostora za 20 oseb. Poleg okrevališča je lep park v obsegu okoli 3000 kvadrat. metrov

Kolesarska nesreča

Na cesti iz Kamne gorice proti Radovljici se je v klancu nad Lancovem pri padcu s kolesa težko ponesrečil Kurent Jaka, vratar pri tvrdki Kunc & Co. Zadel je ob občestni kamen in obležal v nezavesti. Mimo došli radovljski okrajni zdravnik je bil v dvomu, če bo ponesrečenec ostal pri življenju. Takoj po nesreči je prišel na lice mesta osebni avto nekega Ljubljanačana, ki je ponesrečenca prepešal na radovljski kolodvor, odkoder so ga s prvim vlakom odpravili v deželno bolnico.

Inserirajte v »Slovenskem Listu«!

Dolgi jesenski večeri

se bližajo,

dragi možiček!

Da nama ne bode dolgčas, si že sedaj preskrbiva za godbo in petje, pouk in zabavo! — Poglejva tja v prodajni paviljon

Radio Ljubljana
miklošičeva cesta 5

in kupi mi lep radio-aparat kot sva ga zadnjič videla na velesejmu.

sedo »barabac, ne bom pisal. To je opravil že ranjki dr. Tavčar. Povem naj le to, da na vsi barab ne poznajo, mesta jih pa poznajo. Praga ima svoje »pepikce«, Dunaj ima svoje »Pülcher«-je, Ljubljana ima pa svoje barabe, to se pravi, imela jih je. Pražki »pepik« je pa vse kaj drugega kakor dunajski »Pülcher« in ta je zopet vse kaj drugega kakor barabe, to so »barabac«, vsi skupaj pa so zopet svojski tipi in popolnoma različni od meščanov in vaščanov. Mesta torej niso kraji, kjer žive meščani v lepih palačah, kakor stoji to zapisano v šolskih bukvah, ampak so kraji, kjer žive barabe. Na kmetih, kakor rečeno, ni barab, Ljubljana je nekdaž baraba imela, to je ugotovil že ranjki Tavčar, kakor sem že rekel, ne morem in tudi nočem reči, kako je danes. Meni se zdi, da v Ljubljani danes ni več barab. S tem pa nočem reči, da Ljubljana ni več mesto, ampak hočem le povedati, da je lump nekaj drugega kakor baraba.

»Skandal« — bodo rekli morda kakšni Ljubljanačani, da se upa ta pohaba in baraba kaj takega zapisati. Naj mi ne zmerijo. To sem namreč zapisal le zato, da lahko preidem od barab na skandale, torej zaradi »ludične zveze«, misli pa nisem pri tem nič ludega, prav res ne. Sicer pa, ali veste, kaj je skandal? Ali morda veste celo to, kako se pravi skandal po slovensko? V vsegavednem leksikonu berem, da je skandal »dejanje, ki je pohujšljivo«, ali pa »da se ljudje nad njim zgledujejo«. Tako pravi leksikon. Moja žena mi pa pravi, kadar mi prijateljski zvižgajo pod oknom, naj pazim, da ne bom »prevračal kozolec«, t. j. naj ne delam skandalov. Skandal je torej kozolec. Meni se zdi ta beseda

izvrstna, silno lepo bi bilo, če bi jo splošno vpeljali. Ali ne bi bilo to naravnost sijajno, če bi brali v kakšnem slovenskem časniku debelo tiskan naslov »Neverjeten kozolec v Ljubljani«!

Gospodje besedarji bodo sicer kričali, da prevračam besedarske kozolce, pa nič ne stori. Naj jih pa še oni, če jih znajo. Jih bo vsaj več (namreč kozolec, ne besedarjev).

Kakor vsi vemo, v Ljubljani ni kozolec, torej tudi ne skandalov. Ni pa mnogo manjkalo, pa bi jih bili dobili. Tako sem tam enkrat bral, da so hoteli posekati divje kostanje v »Zvezdic« in nekateri ljudje so rekli, da bi bil to skandal ali po moje kozolec. Ker pa kostanji še danes lepo rastejo, je jasno, da niso še iz njih napravili kozolca. Potem sem bral, da so ljubljanski mestni očetje zelo vneti za zidanje cerkva. Zlobni jeziki so pa šepetali, da našim spoštovanim mestnim očetom ni toliko do cerkva, ampak da bi radi videli le to, da bo kdo sprožil misel, naj bi prislonili na kakšno novo stavbo vsaj kakšno skromno ploščo, kjer bi bila vklesana njihova svetla imena, da bi zanikno potomstvo spoznalo, kako so bili nekdaž brumni in golati. Te velike misli pa žalibog zopet ni nihče povedal dovolj glasno in s kozolcem zopet ni bilo nič. En skandal pa ima Ljubljana vseeno in to je, da nima skandalov in zato je Ljubljana vendarle mesto, mesto lepo, mesto belo, — mesto belo in veselo.

Ce bi pa bilo meni dano pisati resnico, kakor mi je dana laž in lažnivost, bi bila pa Ljubljana kar čez noč največje mesto na svetu! (Ljubljanačani kriče): Baraba! To je skandal! Na kozolec z njim!

Leto strahote 1793

Spisal Victor Hugo.

40

»Oni merijo na vas,« so zakričali topničarji in ugasnili bakljo. Gauvain je zamišljen pobral klobuk.

V resnici je nekdo meril na Gauvaina — to je bil Lantenac. Marquis je bil prijahal do barikade od zadaj; takoj se mu je javil Gouge-le-Bruant.

»Milostivi gospod, presenetili so nas!« — »Kdo?« — »Ne vem.« — »Ali je cesta na Dinan prosta?« — »Mislim, da je.« — »Moramo se umakniti.« — »Se je že zgodilo, mnogi so že zbežali.« — »Ne bežati, umakniti se je treba! Zakaj ne streljate iz topov?« — »Ljudje so zgubili glavo, vrh tega nismo imeli oficirjev.« — »Kaj se je zgodilo s prtljago?« — »Milostivi gospod, vso prtljago in ženske ter ostalo kramo sem odpravil v Fougères. Kaj naj naredimo s tremi ujetniki?« — »Ah! Z otroci?« — »Da.« — »To so naši talci. Odpravite jih v Tourgue-o.«

Marquis je nato stopil v barikado. Kakor hitro se je pojavil vodja, se je vse namah izpremenilo. Za barikado je bilo prostora samo za dva topova; marquis je ukazal postaviti dva šestnajstfuntnika in napraviti zanju dve strelnici. Ko se je sklonil nad top, da opazuje sovražnikovo baterijo, je zapazil Gauvaina.

»Tukaj je!« je vzkliknil.

Potem je sam prijel za brisačo in nabijalnik, na basal top, naravnal muho in sprožil.

Trikrat je streljal na Gauvaina in ga je trikrat zgrešil. S kroglo mu je izbil samo klobuk z glave. »Kako sem neroden!« je zagodrnjal. »Malo nižje, pa bi mu bil odbil glavo.« Ko je ugasnila baklja pri sovražnikovi bateriji, je dejal Lantenac: »Dobro, naj bo!« in se obrnil do svojih kanonirjev.

»Kartečni ogenj!«

Stvar se je temeljito preobrnila. Kdo ve, ali ne bodo kmetje za barikado, ki so zdaj razpolagali z dvema topoma, prešli iz obrambe v napad? Če odštejemo mrtve in ubežnike, je bilo kmetov še vedno pettisoč, medtem ko jih je imel Gauvain samo tisoč dvesto. Kaj bo z njim, če bo sovražnik uganil, kako malo mož ima? Če bi kmetje napravili izpad, bi bila

stvar lahko izgubljena. Kaj napraviti? Odsprejati barikado ni bilo mogoče naskočiti, tisoč dvesto mož bi ne bilo kos pettisoč kmetom. Čakati pa tudi ni bilo mogoče.

Gauvain je bil v teh krajih doma. Poznal je trg in vedel, da je stara tržnica, v kateri so se bili kmetje zašancali, mejila na labirint ozkih in vijugastih ulic.

Obrnil se je k svojemu namestniku, kapitanu Guéchampu, ki je slovel kot izredno smel dečko. »Guéchamp,« mu je dejal, »izročam vam komando. Streljajte, kolikor le morete. Preluknjajte barikado s topovskimi krogli in ne dajte kmetom časa, da bi se česa domislili.« — »Poslušam!« je rekel Guéchamp. »Potem pa imejte celo kolono pripravljeno za napad.« In potem je zašepetal Guéchampu še par besed v uho. »Poslušam!« je le-ta odgovoril. Na glas pa je Gauvain nadaljeval: »Ali so naši bobnarji vsi tu?« — »Da.« — »Imamo jih devet. Obdržite dva, ostalih sedem dajte meni.« Bobnarji so se postavili pred Gauvaina. Nato je zaklical Gauvain: »Bataljon, Rdeča kapa naprej!« Dvanajst mož, med njimi narednik, je stopilo iz odreda. »Ves bataljon!« je dejal Gauvain. »Tukaj je,« je odgovoril narednik. »Dvanajst vas je samo?« — »Dvanajst.« — »Dobro,« je dejal Gauvain.

Ta narednik je bil dobri Radoub, ki je bil v gozdu La Saudraie posinovel v imenu bataljona tri otročiče, kateri so se zdaj nahajali v Lantenacovem ujetništvu. Hvalabogu Radoub ni bil v Herbe-en-Paile, kjer so bili kmetje poklali polbataljon.

Gauvain je ukazal možem, naj ovijejo puške cevi s slamo, da se ne bi slišalo, kadar bi udarjale skupaj. Po preteku ene minute, ko je bilo to povelje v največjem molku izvršeno, je ukazal Gauvain vojakom, naj sezujejo čevlje. »Jih sploh nimajo,« je javil narednik. »Dobro.« Z bobnarji jih je bilo devetnajst mož, Gauvain je bil dvajseti. Zaklical je: »Za menoj! Drug za drugim. Bobnarji za menoj, zatem bataljon. Narednik, vi imate poveljstvo bataljona.«

Postavil se je na čelo četici in medtem ko so od obeh strani grmeli topovi dalje, se je dvajset mož plazilo liki sence skozi zapuščene ulice. Vse mesto je bilo kakor mrtvo; prebivalci so se bili poskrili po kleteh, vsaka vrata so bila zapahnjena, vsako

okno zabito. Nikjer luči. Odmeval je le divji šum z glavne ulice, kjer sta republiška in rojalistična baterija druga drugi bljuvali v obraz karteče.

Po dvajsetminutnem maršu skozi zavite ulice je Gauvain, ki se je kretal po temi s popolno sigurnostjo, prišel do konca ozke ulice, ki se je iztekala v Glavno; bili so za hrbtom tržnice. Obšli so postojanko. Na ti strani tržnica ni bila utrjena. To napako so kmetje vedno delali. Prednjo stran so bili obdali z barikado, odzadaj pa so lope bile popolnoma proste, med stebri je še stalo polno prtljažnih vozov, pripravljenih za umik. Pettisoč Vandejcev je bilo obkoljenih.

Gauvain je tiho dajal povelja naredniku. Vojaki so sneli slamo s cevi, dvanajst grenadirjev se je postavilo v ulici v bojno vrsto, sedem bobnarjev je čakalo z dvignjenimi paličkami.

Ko je nastopil med artiljerijskimi salvami premor, je Gauvain zavihel sabljo in zdajci je zadonel skozi molk glas, srebrnozvonk ko fanfara:

»Dvesto mož na desno, dvesto na levo, ostali v sredino!«

Dvanajst pušk se je sprožilo in bobnarji so bobnali: Napad! Gauvain pa je zakričal strašni klic modrih: »Bajonet na puško! Naprej!«

Učinek je bil strahovit.

Vsa kmetijska truma je mislila, da jo je napadla v hrbtu druga armada. V trenutku, ko so se oglasili bobni, je tudi Guéchamp s kolono v Glavni ulici z bobnanjem prešel v napad in naskočil v diru barikado. Kmetje so videli, da so med dvema ognjema. Če se kmet prestraši, je ko da bi se bila vnela slamnata streha in kakor se zublji na slami bliskovito spremene v velik požar, tako nastane iz strahu kmetov divja panika. Vsak strel iz pištole se zdi ko da je iz topa, šum raste v neznansko. V par minutah je bila tržnica prazna, kmetje so se razbežali na vse strani, oficirji niso mogli napraviti ničesar. Ustrelili so dva, tri bežeče, vse je kričalo: »Reši se, kdor se more!«, in armada se je razpršila po ulicah kakor skozi luknje sita na prosto polje kakor oblak, ki ga v hipu razžene vihar.

Eni so bežali proti Châteauneuf, drugi proti Plergueru, drugi zopet v smeri na Antrain.

»Ljubost knjižnice iz založništva jugoslovanske knjižnice v Ljubljani: 25. zvezek: Haggard, H.C. CESARJA MONTENAPLE. 32. Din. vez. 42. Din. — 27. zvezek: Peggel, OTROCI SOLNCA. 24. Din. vez. 32. Din. — 28. zvezek: Haggard, KLEOPATRA. 28. Din. vez. 40. Din. — 29. zvezek: Savitski, IZPOD GOLICE. 30. Din. vez. 42. Din. — 30. zvezek: Stenkevich, NA POLJU SLAVE. 28. Din. vez. 40. Din. — 31. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World). Roman (s slikami). 24. Din. vez. 32. Din.

Neslišen klavir

Z Dunaja, mesta glasbe, prihaja vesela vest, da je neki mlad Dunajčan iznašel klavir, ki tudi pri največjem brenkanju ne da od sebe nobenega tona. Zakaj pa bo potem tak klavir, bi kdo vprašal? Tisti, ki stavi tako vprašanje, naj samo stanuje v hiši, v kateri se uče razni bodoči virtuozji in virtuoske klavir, pa bo takoj navdušeno pozdravljali iznajdbo Dunajčana. Iznajdba Dunajčana je v sledečem. S posebno napravo zapre vsak udarec na tipko neki električni tok, ki reagira na valove gotove dolžine. Ton, ki nastane z udarcem na tipko, doni v isti dolžini. Ti električni valovi pridejo nato v radiu podoban aparat in igravec sliši s slušalko natančno svojo igro. Tako je našel Dunajčan srečno rešitev, da sicer igravec sliši sebe, ne more pa s svojimi skalami mučiti drugih.

»Kako hitro je zdravnik ozdravil gospodično nervoznosti.«

»To je bilo čisto enostavno. Dopovedal ji je, da je nervoznost pojav starosti.«

Sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo, da je v nedeljo dne 22. t. m., previdena s sv. zakramenti, v starosti 97 let, umrla naša ljuba stara mati, gospa

Rotija Vavpotič roj. Rekar

Pogreb rajnice bo v torek 24. sept. ob 9 dopoldne s sv. mašo na farno pokopališče v Gornjih Gorjah pri Bledu.

MILAN, MIRKO in STANKO, hvaležni vnuki.

Po volji Vsemogočnega nas je dne 22. septembra ob 12 za vedno zapustil naš iskreno ljubljeni sin, oziroma brat, prečastiti gospod

Franc Sušnik

župnik na Selih pri Kamniku.

Pogreb bo v torek, dne 24. septembra ob 11 dopoldne na Selih.

R. I. P.

Zalujoči oče, brat in sestra.

Špecerijsko in kolonijalno blago, umetna gnojila, cement itd. itd.

dobavlja

Gospodarska zveza v Ljubljani

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKJE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA

JUGOSLOVANSKE TISKARNE

PREJ

K. T. D.

V LJUBLJANI

KORITARJEVA ULICA 6

II. NADSTROPJE

Priporočam svoj prvovrstni krojaški atelje za gospode in dame, **Jože Gregorin**, Marmontova ulica 19 na Mirju.

Cenejšje kot pri

RAZPRODAJAH

se dobi vsakovrstno manufakturno blago samo pri **TRPIN, Maribor, Glavni trg št. 17**

A. Verbajš d. z. Ljubljana

Gospodarska cesta št. 13 (Kolizej)

Tovarniške zaloga vsega elektroinst. materiala in strojev. — **Radioaparati** in njih sestavnih delov. — **Medicinski aparati** **I. t. d.** — Izvršuje vsakovrstne instalacije pod vodstvom strokovnega inženjerja.

Nažrti in proračuni na zahtevo! Cene priznane najnižje.

Zvonarna in železolivarna, St. Vid n. Ljubljano

Solidna posrežba! Zahtevajte ponudbe!

Zvonovi za cerkve, podružnice in kapele iz najmanjših do največjih velikosti, v skladu s projekti in v vseh velikostih. Odlikujejo se izredno po lepem, čistem in močnem ter daleč donečem glasu. Mnogobrojna priznanja pred. županih uradov na razpolago.

Kovinarstvo!

Železolivarno!

Ulitvanje odlitkov po vzorcu, modelu ali načrtu iz litega železa, bakra, fosforne in strojne kompozicije, rdeče litine, aluminija, črnca, svinca in drugih kovin, surovo lite ali po želji obdelane. Odlitki za ležaje (ležajne šalice, osovine) parne stroje, vagonce, vagonete, polnojarmerike, brigalne, žage, peči, štedilnike, spominske plošče, telovadno orodje, vodovode, avtomobile, za vse industrijske ter obrtne svrhe v najboljši in najcenejši kakovosti.

Konkurenčne cene! Hitra in točna posrežba.

Makulaturni

časopisni papir se dobi po Din 3.— za kg v JUGOSLOVANSKI TISKARNI, II. nad.

Dvokolesa

najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov od priprostega do najfinejšega in igraški vozički v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pneumatika. Ceniki franco. Prodaja na obroke. **„Tribuna“ F. B. L.**, tovarna dvokoles in otroških vozičkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Pupilarno varni zavod, najbolj varna naložba!

Oblastna hranilnica mariborske oblasti

Centrala: **Maribor**, Trg Svobode št. 3, tel. 281. Poštna hranilnica 12.363.

Podružnica: **Celje**, Cankarjeva št. 11, nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica. Tel. št. 93. Pošt. hran. 10.727.

Sprejema vloge - najugodnejše obrestovanje. Dovoljuje vsakovrstna posojila - najugodnejši pogoji. - Za varnost jamči Mariborska oblast z vso svojo davčno močjo in premoženjem.

ZNAMKE

Proda se par tisoč različnih znamk po nizki ceni. Naslov: **Fran Ksav. Ažman**, Javornik, Gorenjsko.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča

Praktični sadjar. Zbirka najvažnejših nauk, pojasnjena s 24 barvanimi prilogi in 92 slikami v besedilu. Spisal M. Humeč. Vez. 80 Din.

Sadno vino ali sadjevec. Navod, kako ga izdelujemo in kako z njim ravnamo, da dobimo okusno in zdravilno pijačo. Po lastnih izkušnjah priredil in z 42 podobami pojasnil M. Humeč. 10 Din.

Sadje v gospodinjstvu. Kratak navod o ravnanju s sadjem, o domači sadni uporabi in o konzerviranju sadja in zelenjadi. Priredil M. Humeč. 24 Din.

Slovenska kuharica. Velika izdaja, ki ima 668 strani in 2508 receptov, 193 slik v naravnih barvah in veliko slik med besedilom. 7 izpopolnjena in pomnožena izdaja. V celo platno vezana 160 Din.

Sirarstvo. Spisal Anton Pevec, državni mlekarški inštruktor. 60 Din, vez. 70 Din.

Gospodinjstvo. Navodila za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Sestavila S. M. Lidvina Purgaj. 40 Din, vez. 60 Din.

Zadružna gospodarska banka d. d. v Ljubljani

Brzjavni: Gospobanka

Telefon števil. 2657, 2470, 2970.

Miklošičeva cesta 10.

Podružnice: Bled, Celje, Djakovo, Kočevje, Kranj, Maribor, Novisad, Sombor, Split, Šibenik.

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000.—, vloge nad Din 400.000.000.—.

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji.

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je
Vzajemna zavarovalnica
v Ljubljani, Dunajska cesta 17

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe; b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove proti razpokam in prelomu.
3. Sprejema v novoustanovljenem življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Skupno premagamo skupne težave!

Sooji k svojim!